

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

YLEINEN ASIAKIRJA

Yleinen asiakirja YML61MVAL on allekirjoitettu Visma X-Sign -palvelussa. Prosessin tunnus on 3ae5858b-2286-4998-81e0-6113323deb02.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja	VILLE MARKUS MENSALA
Allekirjoitusaika	02.02.2024 08:06

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Valvontasuunnitelma 2024.pdf
-----------	------------------------------

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

KESKI-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

Keski-Suomen pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma 2024

Tekijät Henna Kettunen Mika Laitinen Panu Nurmivaara Pauli Nurminen	Asiakirjan laji Suunnitelma (Palvelutuotantoa määrittävä asiakirja)
	Toimeksiantaja Riskienhallintapäällikkö
Asiakirjan nimi Keski-Suomen pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma 2024	
Tiivistelmä <p>Valvontasuunnitelma on pelastuslain (379/2011) 79 § mukainen riskien arviointiin ja pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen perustuva julkinen asiakirja, jossa määritetään pelastuslaitoksen suorittamat palotarkastukset ja muut valvontavelvoitteen toteuttamiseen vaadittavat valvonnan toimenpiteet.</p> <p>Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävien toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Hyväksytty valvontasuunnitelma tulee toimittaa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi (PeL 79 §).</p> <p>Valvontasuunnitelman hyväksyy pelastusjohtaja (PeL 27§). Valvontasuunnitelma-asiakirjan ylläpidosta vastaa johtava palotarkastaja. Pelastusjohtaja hyväksyy suunnitelmaan tehtävät merkittävät muutokset.</p>	
Avainsanat pelastusviranomainen, valvonta, paloturvallisuus, itsearviointi, ohjaus, viranomaisyhteistyö	
Kokonaissivumäärä 43	Luottamuksellisuus julkinen asiakirja
Julkaisija Keski-Suomen pelastuslaitos	

Muutokset ja hyväksyntä

Hyväksytty Jyväskylässä 02.02.2024

Ville Mensala
pelastusjohtaja

Päiväys	Muutos	Tekijä(t)	Hyväksyjä
24.11.2023	Valvontasuunnitelman versio no. 1	Henna Kettunen	
1.12.2023	Valvontasuunnitelman versio no. 2	Henna Kettunen, Panu Nurmivaara, Mika Laitinen	
14.12.2023	Valvontasuunnitelman versio no. 3	Henna Kettunen, Panu Nurmivaara, Mika Laitinen, Pauli Nurminen	

Sisällys

1.	Johdanto	4
2.	Määritelmät	5
3.	Pelastustoimen valvontatehtävä	9
3.1.	Valvonnan kohdentaminen riskiperusteisesti.....	9
3.1.1.	Valvontatoiminnan mittarit	9
3.2.	Valvontavelvoitteen sisältö.....	10
4.	Valvontasuunnitelma	12
4.1.	Valvontasuunnitelman ajantasaisuus ja tarkkuus.....	12
4.2.	Valvontasuunnitelmasta ja valvontakäynneistä tiedottaminen	13
5.	Valvontatoimenpiteiden suunnittelu	13
5.1.	Määräaikainen valvonta.....	14
5.1.1.	Säännöllisen valvontavälin määrittäminen	14
5.1.2.	Valvontavälin muuttaminen tapauskohtaisesti	15
5.1.3.	Yritys ja laitospöhteiden valvonta	17
5.1.4.	Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta	17
5.1.5.	Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonta	20
5.1.6.	Määräaikaisen valvonnan suoritemäärät.....	21
5.2.	Muu valvontatoiminta - epäsäännöllinen valvonta	21
5.2.1.	Ylimääräiset palotarkastukset	22
5.2.2.	Yleisötilaisuuksien valvonta	23
5.2.3.	Jälkivalvonta	23
5.2.4.	Erityiset palotarkastukset.....	24
5.2.5.	Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön valvonta	25
5.2.6.	Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi	27
5.2.7.	Arvio epäsäännöllisen valvonnan suoritemäärästä	32
6.	Valvonnan maksullisuus	33
7.	Valvonnassa käytettävät resurssit.....	33
7.1.	Koulutus ja osaaminen	33
7.2.	Resurssit	34
	LIITE 1: Valvontavälien määrittäminen A1 - A6 valvontakohteissa	37
	LIITE 2 Valvontavälien määrittäminen A7 - A8 valvontakohteissa	43

1. Johdanto

Alueen pelastustoimen tehtävien järjestämisvelvollisuus on siirtynyt 1.1.2023 kunnilta Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Pelastuslain (379/2011) 27§:ssä säädetysti hyvinvointialueen pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimen valvontatehtävistä ja valvontavelvoitteen edellyttämiä valvontatehtäviä saa suorittaa pelastusviranomainen. Pelastuslaitoksen valvontatoiminnan on perustuttava riskienarviointiin, ja sen tulee olla laadukasta ja tehokasta. Pelastuslain 79 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen tulee laatia edellä mainitun valvontavelvoitteen toteuttamiseksi valvontasuunnitelma, joka tulee myös tarkastaa vähintään vuosittain. Valvontasuunnitelman tulee perustua pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelmassa määritetään pelastuslaitoksen suorittamat palotarkastukset ja muut valvontavelvoitteen toteuttamiseen vaadittavat valvonnan toimenpiteet.

Pelastuslain tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Riskinä voidaan tällöin tarkastella henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia. Valvonta kohdennetaan näiden riskien perusteella muun muassa säättämällä valvonnatoimenpiteiden säännöllisyyttä. Osa riskeistä voidaan arvioida määrällisesti, osa edellyttää asiantuntija-arviota. Valvontakohteiden määrittelyssä haasteita muodostuu kiinteistöjen käyttötarkoitusten ja käytössäolotilanteiden muutoksista Väestötietojärjestelmän ja valvontarekisterin eroavaisuudet aiheuttavat eroja suunniteltujen ja toteutuneiden valvontatoimenpiteiden määriin.

Valvontasuunnitelma-asiakirjan kirjallisen osan päivittämiseen ovat osallistuneet johtava palotarkastaja Henna Kettusen lisäksi paloinsinöörit Panu Nurmivaara ja Mika Laitinen sekä riskienhallintapäällikkö Pauli Nurminen.

2. Määritelmät

Valvontakohteluokka	Määritelmä
A1	Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet, joiden ohjeellinen tarkastusväli on riskiperusteisesti 1-8 vuotta.
A2	Opetusrakennukset ja päiväkodit, joiden ohjeellinen tarkastusväli on riskiperusteisesti 1-5 vuotta.
A3	Kokoontumis- ja liiketilat, joiden ohjeellinen tarkastusväli on riskiperusteisesti 1-10 vuotta.
A4	Teollisuus- ja varastorakennukset, joiden ohjeellinen tarkastusväli on riskiperusteisesti 1-10 vuotta.
A5	Maatalousrakennukset, joiden ohjeellinen tarkastusväli on riskiperusteisesti 1-5 vuotta.
A6	Muut rakennukset ja kohteet, joiden ohjeellinen tarkastusväli on riskiperusteisesti 1-10 vuotta.
A7	Asuinrakennukset, joiden ohjeellinen valvontaväli on riskiperusteisesti 5-10 vuotta.
A8	Vapaa-ajan asuinrakennukset, joiden ohjeellinen valvontaväli on riskiperusteisesti 10 vuotta.

Nimike	Määritelmä
Kohde	Kohde on se, jolle, jota varten tai johon kohdistuen valvontaa tehdään. Esimerkiksi rakennus tai kiinteistö, sen laitteisto tai poistumisturvallisuusselvitys.
Valvontakohte	Valvontaohjelmistossa palotarkastus kohdennetaan yleensä rakennukseen. Keski-Suomen pelastuslaitos ryhmittelee valvontakohteet, useita rakennuksia käsittäviksi kokonaisuuksiksi.
Asiakirjavalvonta	Asiakirjavalvontaa ovat dokumenttiperusteisesti tehdyt viranomaispäätökset, lausunnot ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvonnan suoritteeksi.
Asuin ja vapaa-ajanrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi	Asuin- ja vapaa-ajanrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi kattaa pientalot, vapaa-ajanrakennukset ja pelastussuunnitelmavolliset asunto-osakeyhtiöt. Asuinrakennusten paloturvallisuuden arvioinnissa kiinteistön edustaja selvittää itse pelastuslaitoksen toimittaman tarkastuslomakkeen ja paloturvallisuusoppaan avulla pelastuslain velvoitteiden noudattamista sekä omien toimintatapojen turvallisuutta. Tarkastuslomake palautetaan pelastuslaitokselle.
Paloturvallisuuden itsearviointi -kohteiden valvonta	Palautettavan lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen pohjalta pelastusviranomainen voi kohdentaa lisätoimenpiteitä, esim. valvontakäyntejä, yhteydenottoja tai tietyn aihealueen turvallisuusviestintää.
Yleinen palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukaisin määrävälein tehtävä pelastusviranomaisen valvontakäynti, josta käytetään myös nimikettä määräaikainen palotarkastus.
Yleisen palotarkastuksen tarkastusväli	Ajanjakso, joka on riskien arviointiin perustuen määritelty yleisten palotarkastusten välinen aika.
Jälkipalotarkastus	Valvontakäynti, jossa valvotaan aiemmin asetettujen korjausmääräyksiensä noudattamista. Jälkivalvonta toimitetaan palotarkastuksella annettujen määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä palotarkastusta. Jälkivalvontaa voidaan suorittaa myös dokumenttiperusteisesti asiakirjavalvontana.

<p>Ylimääräinen palotarkastus</p>	<p>Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittama valvontatehtävä, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi: nuohoojan, tarkastuslaitoksen tai toisen viranomaisen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä riskeistä; huomattavaa palovaaraa aiheuttavan tai henkilöturvallisuutta potentiaalisesti vaarantavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä; epäily, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita; teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa tai asiakkaan pyynnöstä.</p>
<p>Yleisötilaisuuden palotarkastus</p>	<p>Yleisötilaisuuden turvallisuussuunnittelun ja arvioidun riskin perusteella ennen yleisötilaisuuden alkamista suoritettava pelastusviranomaisen valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt ja niiden toteutus tapahtumajärjestäjän laatiman pelastussuunnitelman mukaisesti.</p>
<p>Eriytynen palotarkastus (Asiantuntijalausunto rakennusvalvontaviranomaiselle, Pell 81 a §)</p>	<p>Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti, jonka tarpeellisuuden on arvioinut rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomainen. Eriytynen palotarkastus on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle käyttöönotettavan rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudesta sekä pelastustoiminnan edellytyksistä. Eriytynen palotarkastus voidaan tehdä myös muihin kohteisiin kuin rakennuksiin.</p> <p>Asiantuntijalausunto on osa rakennusvalvontaviranomaisen viranomaistarkastusta, jonka rakennusvalvonta ottaa tarvittavilta osin huomioon.</p>
<p>Rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjaus</p>	<p>Pelastusviranomaisen viranomaisyhteistyötä rakennusvalvonnan ja kaavoituksen kanssa neuvonnan, ohjauksen ja lausunnon keinoin, jotka eivät liity erityiseen palotarkastukseen tai paloteknisten laitteistojen asiakirjavalvontaan.</p>

<p>Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005: Päätös ilmoitukseen vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista; kemikaalipäätös</p> <p>Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen käyttöönottotarkastus</p>	<p>Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 36 §:n mukainen päätös asetuksen 33 ja 34 §:issä tarkoitettuihin ilmoituksiin vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista.</p> <p>Edellä mainitun asetuksen 37 §:n mukainen käyttöönottotarkastus, joka kohdistuu vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käyttöä, käsittelyä tai varastointia harjoittavaan kohteeseen, josta on tehty pelastusviranomaiselle 35 tai 36 §:n mukainen ilmoitus. Tarkastus tulee tehdä ennen toiminnan käynnistämistä.</p>
<p>Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus</p>	<p>Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) 27 § mukainen valvontakäynti, joka ei ole samalla kohteen yleinen palotarkastus.</p>
<p>Ilotulitemyyntipisteen tarkastus</p>	<p>Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) 63 ja 64 §:ien mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.</p>
<p>Ilmoitus öljylämmityslaitteiston käyttöön otosta ja pelastusviranomaisen tarkastus</p>	<p>Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 39 §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt 33 §:n mukaista ilmoitusta. Pelastusviranomaisen on tarkastettava öljylämmityslaitteisto kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta.</p>
<p>Maanalaisen polttoainesäiliön tarkastus</p>	<p>Tarkastusliikkeen tekemä määrävälein suoritettava tarkastus maanalaiselle polttoainesäiliölle tärkeällä pohjavesialueella. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukaisesti pöytäkirja tarkastuksesta on toimitettava pelastusviranomaiselle. Muiden polttoainesäiliöiden osalta tarkastus perustuu lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) 115 § mukaiseen pelastusviranomaisen valvontaan.</p>

3. Pelastustoimen valvontatehtävä

Pelastuslain (379/2011) 78 §:n mukaan pelastuslaitoksella on yleinen velvoite valvoa alueellaan pelastuslain 2 luvun mukaisia jokaiselle asetettuja velvollisuuksia sekä 3 luvun mukaisia toiminnanharjoittajalle ja rakennuksen omistajalle ja haltijalle asetettuja velvoitteita. Valvontavelvoitteen suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Aluehallintovirastot valvovat valvonnan toteutumista.

3.1. Valvonnan kohdentaminen riskiperusteisesti

Pelastuslaitoksen valvontatehtävien toteuttamisen ja suunnittelun on perustuttava riskien arviointiin ja toiminnan on oltava laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Keski-Suomen pelastuslaitoksen tavoitteet ja niiden edellyttämä suorituskky määritellään riskienarvioinnin perusteella pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä. Toiminnan tavoitteiden ja suorituskvyn määrittelyssä otetaan huomioon alueiden erityispiirteet eli paikalliset olosuhteet ja alueilla esiintyvät riskit. Riskeinä tarkastellaan mm. henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia. Arvioinnissa käytetään paikallisten pelastusviranomaisten kohdetuntemusta sekä valvontakäynnillä suoritettua turvallisuuskulttuurin arviointia. Riskiperusteinen valvonta mahdollistaa resursseja mm. turvallisuusviestintään ja muiden viranomaisten ohjaukseen.

3.1.1. Valvontatoiminnan mittarit

Valvonnan vaikuttavuuden arviointi on oleellinen osa riskiperusteista valvontaa. Valvonnan toteuttamisen seuranta tarkastusprosentin avulla on perinteiden mittari ja helposti osoitettavissa.

Seurantamenetelmät pohjautuvat käytettävissä olevaan tilastoaineistoon. Valvonnan vaikuttavuuden lähtötaso on arvioitu eri mittareilla mitattuna (liite 3, liitetään osaksi suunnitelmaa tilastoinnin valmistuttua).

- Rakennuspalojen ja rakennuspalovaarojen esiintymistiheys
- Omaisuusvahinkosumma asukasta kohden rakennuspaloissa ja rakennuspalovaaroissa
- Osuus rakennuspaloista ja rakennuspalovaaroista, joissa yritettiin alkusammutusta

3.2. Valvontavelvoitteen sisältö

Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten mukaiseen toimintaan, rakennuksiin ja veloitettuihin laitteistoihin, mahdollisiin korjaustoimenpiteisiin sekä valvontakohteen turvallisuuskulttuurin kehitykseen. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Valvonnan muotoja on erilaisia, joista yksi on palotarkastus eli valvontakäynti. Valvontakäynnin tavoitteena on tukea toimijan turvallisuuskulttuurin kehitystä, omatoimista varautumista sekä korostaa kohteen oman toiminnan merkitystä toimijan kokonaisturvallisuuden parantamisessa. Pelastusviranomaisen tehtävänä on valvoa pelastuslain (379/2011) lukujen 2 ja 3 noudattamista.

Valvontakäynnin yhteydessä valvotaan pelastuslain mukaisesti ensisijaisesti;

- rakennusten palo- ja poistumisturvallisuutta (9-10 §),
- kiinteistöjen pelastusteitä (11 §),
- laitteiden kunnossapitoa (12 §),
- nuohouksen ja ilmanvaihdon puhdistuksen toteuttamista (13 §),
- omatoimisen varautumisvelvoitteen toteutumista (14 §),

- pelastussuunnitelmien laadintaa ja ylläpitoa (15 §),
- yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien toteutumista (16 §),
- palovaroittimien hankintaa ja kunnossapitoa (17 §),
- hoitolaitosten poistumisturvallisuuden toteutumista (18–20 §),
- turvetuotantoalueiden paloturvallisuuden toteutumista (22 §) ja
- Öljyvarastojen torjuntavalmiuden toteutumista (22b ja 22c §)

Pelastuslain 78 §:ssä säädetyillä muilla valvontatehtävän edellyttämällä toimenpiteillä tarkoitetaan erityisesti asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa pelastuslaissa ja muussa lainsäädännössä pelastusviranomaiselle säädettyjen velvoitteiden noudattamista kohteessa. Pelastusviranomainen voi toteuttaa valvontatehtäväänsä asiakirjaperusteista valvontaa suorittaen. Asiakirjavalvonta perustuu esitettyihin dokumentteihin, eikä välttämättä edellytä varsinaista palotarkastusta valvontakohteessa. Pelastuslaitos ottaa vastaan mm. yleisötilaisuuksien, turvetuotantoalueiden ja kaivosten pelastussuunnitelmia, hoitolaitosten ja palveluasumisen poistumisturvallisuusselvityksiä, ilmoituksia nuohouksessa havaituista vioista sekä tarkastuslaitosten tarkastustodistuksia ja pöytäkirjoja pelastustoimen laitteiden tarkastuksista. Asiakirjoista tehtyjen havaintojen perusteella voidaan käynnistää valvontatoimenpiteitä.

Pelastuslaitoksen valvontatehtävään olennaisesti sisältyy merkittävässä määrin pelastuslain 27 §:ssä tarkoitettua ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Pelastustoimen ohjauksella tarkoitetaan toimia, joilla pelastuslaitos edistää ja tukee pelastuslain velvoitteiden toteutumista valvontakohteessa. Näitä toimia ovat esimerkiksi pelastussuunnitelmien laadinnan ohjaus, poistumisturvallisselvitysten laadinnan ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely sekä pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidon ohjaus.

Valvonnan sisältöön kuuluu oleellisena osana myös annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta. Jälkivalvonnan keinoja ovat asiakirjavalvonta pyydettyihin selvityksiin perustuen, uuden valvontakäynnin suorittaminen, hallinto-pakkokeinojen käyttäminen sekä rikosilmoitusten tekeminen pelastusrikkomuksesta.

4. Valvontasuunnitelma

Pelastuslain 79 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen tulee laatia valvontasuunnitelma pelastuslaitokselle säädetyn valvontavelvoitteen toteuttamisesta. Valvontasuunnitelman tarkoitus on ohjata pelastuslaitoksen käytännön valvontatyötä. Valvontasuunnitelmassa määritetään suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatehtävän toteuttamiseen vaadittavat toimenpiteet sekä kuvataan miten valvontasuunnitelman ja siinä määritettyjen tavoitteiden toteutumista arvioidaan.

4.1. Valvontasuunnitelman ajantasaisuus ja tarkkuus

Pelastuslain 79 §:n mukaisesti valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Suositeltava ajankohta valvontasuunnitelman päivittämiseksi on kalenterivuoden päättymisen lähestyessä. Käytännössä Keski-Suomen pelastuslaitos on tarkistanut vuoden 2023 valvontasuunnitelman asettaen vuoden 2024 tarpeet ja tavoitteet ennen vuoden vaihtumista. Vuoden 2024 valvontasuunnitelmassa ei voida tarkkaan huomioida niitä valvontakohteita, joiden valvonta erilaisista syistä johtuen siirtyy vuodelle 2024 vielä vuoden 2023 päättyessä. Näiden määrää voidaan vain arvioida valvontasuunnitelmaa laadittaessa ja pyrkiä ne huomioimaan valvontakäyntien suunnitelluissa määrissä. Valvontakäynnin siirtäminen seuraavalle vuodelle tulee perustua tapauskohtaiseen riskienarviointiin.

Valvontakohteita määritettäessä etukäteen muodostuu haasteita kiinteistöjen käyttötarkoitusten ja käytössä olo tilanteiden muutoksista. Väestötietorekisterin ja

pelastuslaitoksen valvontarekisterin väliset eroavaisuudet aiheuttavat eroja valvontakohteiden suunnitellun ja toteutuneen valvonnan suoritemääriin. Valvontakohteiden lukumäärä muuttuu vuoden edetessä, sillä kiinteistöjä poistuu käytöstä, niissä ei ole tilapäisesti toimintaa laajojen saneeraustöiden vuoksi tai toiminta niissä muuttuu. Mikäli valvontakäyntiä ei voida suorittaa suunnitellun kalenterivuoden aikana, se tulee ottaa huomioon seuraavan vuoden suunnittelussa.

Valvontakohteille määritetään riskiperusteinen tarkastusväli etukäteen valvontasuunnitelman mukaisesti, mutta käytännössä läheskään jokaisen valvontakohteen suunniteltu tarkastusväli ei ole tarkalleen suunnitellun tarkastusvälin mittainen. Hyvän käytäntönä voidaan pitää valvontakäynnin ajankohdan pysymistä ± 3 kuukauden sisällä suunnitellusta. Valvontakäynti tulee toteuttaa kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikean kalenterivuoden puolelle.

4.2. Valvontasuunnitelmasta ja valvontakäynneistä tiedottaminen

Keski-Suomen voimassa oleva valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja ja hyväksytty valvontasuunnitelma julkaistaan Keski-Suomen pelastuslaitoksen internet-sivuilla. Yksittäisen valvontakohteen osalta suunniteltu tarkastusajankohta sekä toteutunutta valvontakäyntiä koskevat tiedot ylläpidetään valvontaohjelmistossa. Suunnitellun valvontakäynnin ajankohdan lähestyessä pyritään siitä ilmoittamaan kohteen omistajille kohdekohtaisesti aina etukäteen hallintolain (434/2003) 39 § mukaista menettelyä käyttäen.

5. Valvontatoimenpiteiden suunnittelu

Valvontatoiminnan vaikuttavuutta pyritään parantamaan kohdentamalla valvontatoimintaa edelleen aiempaa riskiperusteisemmin sekä kehittämällä toimintamalleja yhteistyössä muiden viranomaisten ja valvontakohteiden kanssa.

5.1. Määräaikainen valvonta

Määräaikaisella valvonnalla tarkoitetaan määrävlein tehtäviä valvontakäyntejä, joista käytetään myös nimikettä yleinen palotarkastus. Määräaikaisen valvontatoiminnan valvontakohteet suunnitellaan vuosittain ja esitetään suoritelmällisenä tavoitteena pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa.

5.1.1. Säännöllisen valvontavälin määrittäminen

Määräaikainen valvonta kohdennetaan yritys- ja laitoskohteisiin (kohdeluokat A1 - A6), joiden valvontavälin arvioinnissa käytetään ohjeellisena tukena liitteessä 1 esitettyjä keskimääräisiä valvontavälejä. Liitteessä esitettyjen valvontavälien määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa eri- tyyppisten kohteiden tulipalon aiheuttamista omaisuusvahinkoriskeistä. Omaisuusvahinkoriskien lisäksi on arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä pyritty huomioimaan merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit.

Valvontaan nousevien kohteiden määrässä suunnitelmavuosien välillä on ajoittain merkittäviäkin eroja, jotka voivat vääristää resurssitarvetta eri vuosien välillä. Pelastuslaitoksen on toteutettava jatkuvaa suunnittelua määräaikaisen valvonnan valvontavälien osalta, jotta määräaikaisen valvontatoiminnan resurssitarpeen vaihtelu saataisiin säilymään tasaisempana. Resurssitarpeen tasoittamiseksi toteutetut muutokset valvontaväleissä toteutetaan kuitenkin riskiperusteisesti ja lähtökohtaisesti tasoitusta ei toteuteta valvontaväliä kasvattamalla. Valvontavälin kasvattamisen on aina perustuttava riittävään riskienarviointia.

Yksittäisten valvontakohteiden valvontaväliä voidaan muuttaa lyhyemmän tai pidemmän valvontavälin suuntaan tapauskohtaisesti. Valvontavälin muuttamisesta tarkemmin kohdassa 5.1.2. *Valvontavälin muuttaminen tapauskohtaisesti.*

5.1.2. Valvontavälin muuttaminen tapauskohtaisesti

Mikäli valvontatoiminnan yhteydessä pelastusviranomainen arvioi, että valvontakohteen valvontavälin on syytä poiketa keskimääräisestä, voi palotarkastuksen suorittaja perustellusta syytä muuttaa valvontaväliä. Valvontakohdekohtainen valvontaväli riippuu käyttäjien ja kiinteistön tosiasiallisista riskeistä. Valvontavälin muuttamisen tulee perustua arvioivassa palotarkastuksessa tehtyihin havaintoihin, jossa huomioidaan muun muassa kohteen turvallisuuskulttuuri, uhatut arvot ja tapahtuneet onnettomuudet tai läheltä piti -tilanteet. Valvontavälin muuttaminen tulee perustua kohteen turvallisuuskulttuurin muutokseen ja se vaatii vähintään kaksi arviointia kohteesta. Tarkastusvälin muuttaminen on perusteltava ja kirjattava valvontaohjelmistoon siten, että perusteluita voidaan tarkastella jälkikäteen.

Esimerkiksi hyvin toimivalla sisäisellä valvonnalla sekä hyvällä turvallisuuskulttuurilla ja turvallisuusjohtamisella on merkittävät vaikutukset riskien minimoimiseen. Tällöin myös pelastusviranomainen voi tarkastella suunnitelmallista valvontaväliä uudelleen. Toisaalta toimijan laiminlyönnit ja kohteessa tapahtuneet onnettomuudet voivat olla peruste kiristää valvontaväliä. Valvontavälin muuttamisen perusteita avataan tarkemmin alla olevassa taulukossa.

<p>Turvallisuuskulttuuri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Havaitut puutteet palotarkastuksen yhteydessä • Asiakkaan sitoutuminen turvallisuuskulttuurin kehittämiseen ja korjausmääräysten toteuttamiseen • Pelastussuunnitelma ja sen päivittäminen • Henkilökunnan koulutus ja harjoitukset • Toimijan turvallisuuteen liittyvä laatujärjestelmä ja sen jalkauttaminen • Omaehtoinen varautuminen yli lakisääteisen tason • Muiden tahojen tekemät turvallisuusauditoinnit
<p>Uhatut arvot ja poikkeukselliset riskit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valvontakohteen laajuus ja geometrinen monimutkaisuus (pelastusoiminnan kannalta haasteelliset kohteet ja monimutkainen paloturvallisuustekniikka) • Yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet, kunnan toiminnan kannalta kriittiset kohteet • Teollisuuden tuotannon toimiala ja paloturvallisuusluokka • Poikkeukselliset henkilömäärät • Poikkeuksellisen suuret kulttuuri- ja ympäristöarvot (esim. Haag -listan kohteet) • Ympäristön toiminta (esim. Seveso -kohteen ympäristössä sijaitsevat kohteet, huomioitava myös ympäristön riskien muuttuminen) • Poikkeuksellisessa ympäristössä sijaitsevat kohteet (esim. Tärkeä pohjavesialue ja vaaralliset aineet) • Poistumisturvallisuus selvitys ja sen havainnot, toimintaympäristön muutokset • Poikkeuksellinen saavutettavuus. Pelastuslaitoksen vaste
<p>Tapahtuneet onnettomuudet tai vastaavat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Useita viranomaiskäyntejä, -poikkeamia, onnettomuuksia tai • Läheltä piti -tilanteita samassa kohteessa • Toistuvat erheelliset palo ilmoitukset

Taulukko 1. Valvontavälin muuttamisen perusteita

5.1.3. Yritys ja laitospöhteiden valvonta

Valvontaan nousee keskimäärin noin 1300 valvontakohdetta vuodessa kohdeluokista A1 - A6, yritys- ja laitospöhteet sekä julkishallinnolliset pöhteet. Valvontaköhteiden määrä muuttuu suunnitelmavuoden aikana jonkin verran suunnitellusta määrästä. Määrän muuttuminen johtuu kiinteistön käyttötarkoituksen muuttumisen, yritystoiminnan lopettamisen, rakennuksen purkamisen tai asiakkuuksien hallinnan johdosta. Valvonnan suunnittelun helpottamiseksi ja köhteessä annetun palvelun parantamiseksi niputetaan vuosittain pienissä määrin yksittäisiä kohderakennuksia yhdeksi suuremmaksi valvontakokonaisuudeksi.

5.1.4. Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Poistumisturvallisuusselvityksen laatimisvelvoite perustuu pelastuslain 18 §:ssä säädettyyn vaatimukseen poistumisturvallisuudesta hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa. Toiminnanharjoittajan on etukäteen laadituin selvityksin ja suunnitelmin ja niiden perusteella toteutetuin toimenpitein huolehdittava, että asukkaat ja hoidettavat henkilöt voivat poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa itsenäisesti tai avustettuina. Poistumisturvallisuusselvityksen sisältö on määritelty tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa poistumisturvallisuusselvityksestä (292/2014).

Toiminnanharjoittajan tulee laatia pelastuslain 19 §:ssä säädetysti poistumisturvallisuusselvitys ja toimittaa se pelastusviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Selvitys tulee päivittää kolmen vuoden välein tai toiminnan muuttuessa olennaisesti. Pelastusviranomainen tekee kirjallisen arvion, siitä toteutuuko pelastuslain 18 §:ssä säädetty poistumisturvallisuusvaatimus. Epäselvissä tapauksissa ja köhteissa, joissa poistumisturvallisuusselvityksen mukaan asukkaat pystyvät itse poistumaan, tulee köhde tarvittaessa velvoittaa toteuttamaan poistumiskoe yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Keski-Suomen pelastuslaitos tekee säännöllistä viranomaisyhteistyötä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa asumispalveluiden asumisturvallisuuden valvomiseksi. Erialaisten sosiaalihuoltolain palveluiden poistumisturvallisuusselvitysvelvollisuutta määritettäessä hyödynnetään aluehallintoviraston yhteistyötä ja heidän tulkintaa sosiaalihuoltolain alaisista palveluista. Uudistunut sosiaalihuoltolaki on muuttanut asumispalveluiden palvelumuotoja ja siten johti poistumisturvallisuusselvitysvelvollisten palveluntuottajien määrityksen uudistamiseen vuoden 2023 aikana.

Poistumisturvallisuusselvitysvelvollisia kohteita ovat:

- Ympäri vuorokautinen asumispalvelu
 - Palvelutalot
 - Hoitolaitokset
 - Vanhainkodit
- Yhteisöllisen asumisen asumisyksiköt
 - Ikäihmiset
 - Päihdekuntoutujat ja asunnottomat
 - Vammaiset ja mielenterveyskuntoutujat
- Sairaalat ja terveysasemien vuodeosastot
- Muu laitoshoido
- Ammatilliset perhekodit
- Rangaistuslaitokset ja näihin verrattavat kohteet
- Asunto-osakeyhtiöt ja vuokra-asuntopalveluja tarjoavat yhtiöt, joilla on perusteet selvittää asukkaiden todellinen toimintakyky asukkaiden toimintakyvyn mahdollisesti ollessa tavanomaista heikompi

Keski-Suomen pelastuslaitoksella käynnistettiin vuonna 2016 maakunnallinen poistumisturvallisuusselvitysvelvollisten kohteiden valvontaprojekti, jossa keskityttiin

erityisesti arvioimaan kohteiden poistumisturvallisuutta. Projektin tavoitteena oli, että jokaisessa selvitysvelvollisessa valvontakohteessa poistumisturvallisuus saatetaan pelastuslaissa säädetylle tasolle. Varsinainen projekti on lakkautettu valvontatyön taustalta ja pääasiassa projektin tavoite on saavutettu. Yksittäisissä valvontakohteissa poistumisturvallisuuden valvontaprosessi on edelleen avoinna, mutta näissäkin prosessi on hyvin pitkällä ja poistumisturvallisuus on valvontaprosessin aikana kehittynyt vaihe vaiheelta oikeaan suuntaan. Poistumisturvallisuusselvitysten ajantasaisuuden valvonta on projektin päättymisen jälkeen siirtynyt pääasiassa yleisten palotarkastusten yhteyteen. Valvontaa voidaan tarvittaessa suorittaa myös muulloin, erityisesti silloin, jos kohteen toiminnassa on poistumisturvallisuuden kannalta tapahtunut olennaisia muutoksia, poistumisturvallisuusselvitystä ei ole päivitetty ajallaan tai selvitys ei täytä sisällöltään asetuksen (292/2014) vaatimuksia. Tällöin valvontatoimenpiteitä ei etukäteen voida kuitenkaan ennakoida ja kyseessä on epäsäännöllistä valvontaa.

Jos poistumisturvallisuus ei ole lain edellyttämällä tasolla, annetaan toiminnanharjoittajalle määräys laatia poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma määräajassa. Toteuttamissuunnitelmassa toiminnanharjoittajan tulee määritellä toimenpiteet, joilla poistumisturvallisuus saatetaan laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi ja aikataulu näille toimenpiteille. Mikäli toteuttamissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät ole riittäviä, on pelastusviranomaisen annettava pelastuslain 81 §:n mukainen korjausmääräys, jonka yhteydessä voidaan määrätä 82 §:n mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia.

Poistumisturvallisuusselvitysvelvollisten kohteiden valvontaa suorittaa koko valvontatyötä suorittava henkilöstö. Näiden kohteiden valvonnan ohjaus on keskitetty paloinsinööreille ja johtavalle palotarkastajalle. Tämä koskee myös toiminnanharjoittajan pyytämää pelastusviranomaisen lausuntoa liitteeksi toiminnanharjoittajan sosiaalihuoltolain mukaiseen ilmoituksen toimintaa valvovalle viranomaiselle.

5.1.5. Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten valvonta

Asuinrakennusten valvonnan menettelytapoja on kehitetty. On tarkoituksenmukaisempaa tukea asukkaiden omatoimista varautumista onnettomuuksiin muilla kuin säännöllisten valvontakäyntien keinoilla. Yksi näistä keinoista on asuinrakennuksen paloturvallisuuden itsearviointi, jonka kokonaisvolyymi vuosittain on 8 000 - 10 000 asuinrakennusta. Paloturvallisuuden itsearvioinnilla tarkoitetaan asuinrakennuksen tai asunto-osakeyhtiön edustajan suorittamaa paloturvallisuuden arviointia pelastuslaitoksen toimittaman ohjeistuksen mukaisesti. Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearvioinnilla pyritään tavoittamaan asuinkiinteistöjen asukkaat aiempaa kattavammin. Tavoitteena on myös kiinteistön käyttäjän sekä omistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että asukkaat oppivat havainnoimaan puutteet kodin tai vapaa-ajan rakennuksen paloturvallisuudessa ja korjaamaan ne välittömästi.

Edellisten vuosien kokemusten perusteella noin 75 %:sta itsearvioinnilla lähestyttävistä asuinrakennuksista saadaan vastauksia. Varsinaisia palotarkastuksia ja turvallisuusviestintää kohdennetaan itsearvioinnista saatujen tulosten perusteella. Pelastusviranomainen suorittaa varsinaisia palotarkastuksia asuinkiinteistöihin myös erikseen pyydettyäessä.

Asumisen turvallisuuteen yhteiskunnassa on olennainen vaikutus sillä, että kotona asumista pyritään tukemaan entistä iäkkäämmäksi. Yhä useampi käyttää arjessa tukenaan kotihoidon palveluita ympärivuorokautisen asumispalvelun sijaan. Esimerkiksi niissä asuinrakennuksissa, joissa asukasvalinnan perusteena on ikä, voidaan arvioida asumisen riskien olevan asukkaiden ikääntyessä tavanomaista asumista korkeampia. Nämä asuinkiinteistöt ryhmitellään Keski-Suomen pelastuslaitoksessa erityisryhmien asuinrakennuksiksi ja näihin kiinteistöihin kohdennetaan määräaikaista valvontaa varsinaisten palotarkastusten keinoja käyttäen. Erityisryhmien asuinrakennuksiin lasketaan Keski-Suomen pelastuslaitoksessa myös muita sellaisia asuinrakennuksia, joissa asumisen riskien voidaan arvioida olevan tavanomaista asumista korkeammat.

Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuinrakennusten keskimääräiset valvontavälit on kuvattu tarkemmin liitteessä 2.

5.1.6. Määräaikaisen valvonnan suoritemäärät

A1 - A6 valvontakohteiden määräaikainen valvonta 2024

Valvontakohteluokka	Suunnitellut valvontakäynnit 2024
A1 - Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat rakennukset	240
A2 - Opetus- ja varhaiskasvatuksen rakennukset	167
A3 - Kokoontumis- ja liiketilat	324
A4 - Teollisuus- ja varastorakennukset	349
A5 - Maatalousrakennukset	96
A6 - Muut rakennukset ja toiminnot	144
Yhteensä A1 - A6	1320

Taulukko 2. Määräaikaiseen valvontaan nousevien A1 - A6 kohteiden määrät

Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi 2024

Valvontakohteluokka; asuinrakennukset	Paloturvallisuuden itsearvioinnin piiriin nousevat 2024 (lkm)
A7 - Asuinrakennukset; Pientalot	6240
A7 - Asuinrakennukset; Pelastussuunnitelmavelvolliset	1086
A8 - Vapaa-ajan asuinrakennukset	2114
Yhteensä A7 - A8	9440

Taulukko 3. Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearvioinnin piiriin nousevien kohteiden määrä vuonna 2024

5.2. Muu valvontatoiminta - epäsäännöllinen valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa myös muita valvontakäyntejä ja asiakirjavalvontaa. Nämä valvontatoimenpiteet ovat ennakoimattomia ja niistä käytetään nimitystä epäsäännöllinen valvonta. Epäsäännöllisen valvonnan määrään

pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Tällaista epäsäännöllistä valvontaa ovat mm. erityiset palotarkastukset, ylimääräiset palotarkastukset sekä asiakirjojen käsittely- ja päätösvalmistelu.

5.2.1. Ylimääräiset palotarkastukset

Valvontakäynnistä, jota ei ennakkoon ole pystytty suunnittelemaan ja, joka suoritetaan jostakin erityisestä syystä, jonka perusteella on syytä epäillä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran lisääntyneen, käytetään nimitystä ylimääräinen palotarkastus. Pelastuslaitos esimerkiksi vastaanottaa valvontavelvoitteeseen sisältyviä ilmoituksia, joiden perusteella valvontatoimenpiteitä on käynnistettävä. Ylimääräisen palo- tarkastuksen toimittamisesta päättää pelastusviranomaisen harkintansa mukaisesti. Ylimääräisen palotarkastuksen suorittamisen perusteena voi olla esimerkiksi seuraavanlaiset syyt:

- Pelastuslain 42 §:n mukainen ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai muun onnettomuuden vaarasta
- Nuohoojan tai tarkastuslaitoksen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuden tai pelastustoimen laitteisiin liittyvistä puutteista
- Rakennuksen tai muun kohteen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäinen muuttuminen, joka vaikuttaa oleellisesti käyttäjien turvallisuuteen
- Merkittävää palonvaaraa aiheuttava rakennus- tai muu työmaa
- Tapahtunut tulipalo tai muu onnettomuus
- Ajankohtaan tai olosuhteisiin liittyvä riskitason nousu tarkastuskohteissa (esim. kausitarkastukset ravintoloissa ja suurmyymälöissä)
- Yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa suoritettava teemavalvonta
- Kohteesta tai toiselta viranomaiselta tullut valvontapyyntö
- Pelastusviranomaisen harkitsema muu perusteltu syy

5.2.2. Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötilaisuuksien valvonnasta säädetään Pelastuslain 16 §:ssä, joka koskee yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmaa. Pelastussuunnitelma on toimitettava 14 vrk ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle. Jos pelastussuunnitelmassa esitetty selvitys ja arvio tilaisuuden vaaroista ja riskeistä tai niiden perusteella määritellyt turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet ovat pelastusviranomaisen arvion mukaan puutteelliset, voi pelastusviranomaisen palauttaa suunnitelman täydennettäväksi.

Pelastusviranomaisen voi suorittaa valvontakäynnin tapahtuma-alueelle tapahtumakohtaisen riskiarvion perusteella. Riskien arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumapaikan palo- ja poistumisturvallisuuteen, osallistujamäärään ja turvallisuussuunnittelussa tunnistettuihin riskeihin sekä pyrotekniikkaan ja ilotulituksiin. Alueen pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa ilmoittaa pelastussuunnitelmasta muille viranomaisille.

Pelastussuunnitelmavelvollisissa kokoontumisrakennuksissa tulee kiinteistön pelastussuunnitelmassa huomioida sen käyttötarkoitusta vastaavat tapahtumat. Erillistä yleisötapahtuman pelastussuunnitelmaa ei välttämättä edellytetä, mikäli tapahtuman johdosta rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuuteen ei aiheudu muutoksia. Esimerkiksi opetusrakennuksissa tapahtuva koulun toimintaan olennaisesti liittyvä oma, pienimuotoinen yleisötilaisuus on selkeintä liittää osaksi koulun pelastussuunnitelmaa. Kokoontumisrakennusten pelastussuunnitelmissa on huomioitava myös normaalitoiminnan ulkopuolinen käyttö yleisötilaisuuksiin ja majoituskäyttöön. Tällaiset yleisötilaisuudet ja tilapäismajoittumiset edellyttävät tarvittaessa ylimääräisen valvontakäynnin.

5.2.3. Jälkivalvonta

Jälkivalvonnalla tarkoitetaan valvontakäyntiä, palotarkastusta, jonka pelastusviranomaisen suorittaa valvoakseen aiemmin annettuja korjausmääräyksiä. Jälkipalotarkastus suoritetaan

korjausmääräysten määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä palotarkastusta. Jälkivalvonta voidaan toteuttaa asiakirjavalvontana, varsinaisena palotarkastuksena tai näiden yhdistelmänä. Vakavat henkilö- ja paloturvallisuusrikkomukset todennetaan varsinaisen palotarkastuksen keinoin.

Tarvittaessa otetaan käyttöön hallintopakkeinomenettelyt (uhkasakko ja teettämisuhka) asian kuntoon saattamiseksi. Valvonnan suorittanut viranhaltija ja johtava palotarkastaja käynnistävät hallintopakkeinojen käyttöönoton valmistelun ja asettamisen. Hallintopakkeinojen käytöstä päättää riskienhallintapäällikkö (palvelujohtaja).

5.2.4. Erityiset palotarkastukset

Pelastusviranomainen voi pelastuslain 81 a §:n mukaisesti suorittaa tarkastuksen rakennuskohteeseen rakennushankkeen aikana, jos rakennusvalvontaviranomainen ja pelastusviranomainen arvioivat tarkastuksen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien ja rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi. Tästä tarkastuksesta käytetään nimitystä erityinen palotarkastus, joka suoritetaan rakennuskohteessa yleensä samaan aikaan tai juuri ennen rakennusvalvontaviranomaisen suorittamaa käyttöönottotarkastusta. Uusia valvontakohteita tulee säännöllisesti ja toisaalta vanhoja kohteita vastaavasti poistuu. Valvontakohteiden määrän kasvua ennakoidaan tiedossa olevien hankkeiden perusteella (lausunnot rakennuslupahakemuksista). Rakennushankkeissa toimivalta on rakennusvalvontaviranomaisella ja pelastusviranomainen laatii suorittamastaan tarkastuksesta kirjallisen lausunnon rakennusvalvontaviranomaiselle, joka voi ryhtyä lausunnon johdosta tarvittaviin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin toimenpiteisiin. Pelastusviranomaisen lausunto annetaan tiedoksi rakennushankkeeseen ryhtyneelle ja tarvittaessa muille asianosaisille.

Erityisiä palotarkastuksia suoritetaan yleensä seuraavan kaltaisiin kohteisiin:

- rakennukset, joissa on koneellinen savunpoisto
- kohteet, joissa on väestönsuoja
- kohteet, joissa on hätäkeskukseen kytketty automaattinen sammutuslaitteisto tai automaattinen paloilmoitin
- hotellit, lomakodit, asuntolat, lomakylät, leirintäalueet ja muut vastaavat majoitustilat, joissa on yli 10 majoituspaikkaa
- sairaalat, vanhainkodit ja muut ympäri vuorokautisessa käytössä olevat hoitolaitokset sekä suljetut rangaistuslaitokset, joissa on yli 5 hoito- tai asiakaspaikkaa
- kokoontumis- ja liiketilat, kuten myymälät, koulut, varhaiskasvatuksen rakennukset, urheilu- ja näyttelyhallit, teatterit, kirkot, kirjastot ja liikenneasemat sekä ravintolat
- suurehkot tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotilat
- palo- ja räjähdysvaaralliset tilat
- kiinteistöt/rakennukset, joiden sijainti, suuri koko tai poikkeukselliset olosuhteet vaarantavat erityisesti henkilö- ja paloturvallisuuden
- perustettavat turvetuotantoalueet

5.2.5. Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön valvonta

Laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) (myöhemmin kemikaaliturvallisuuslaki) ja annetuissa alemmissä säädöksissä on säädetty alueen pelastusviranomaiselle valvontatehtäviä ja erilaisten ilmoitusten käsittelyä.

Kemikaaliturvallisuus- ja pelastuslain mukaiset valvontatehtävät on erotettu toisistaan. Aluehallintovirasto valvoo pelastuslain nojalla suoritettua valvontaa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa ja yhtenäistää pelastusviranomaisen ja poliisin toimintaa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön noudattamisen valvonnassa.

Pelastusviranomaisen valvontavastuuseen kuuluu:

- vaarallisten kemikaalien säilytys
- vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi
- osin räjähteiden varastointi
- pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä
- pyroteknisten tuotteiden tai vaarallisten kemikaalien käyttö erikoistehosteena
- öljylämmityslaitteistojen asennus
- maanalaisten öljysäiliöiden tarkastustoiminta tärkeällä pohjavesialueella

Pelastusviranomainen toimii kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 115 §:n mukaisena valvontaviranomaisena ja käsittelee asetuksessa 685/2015 säädetty ilmoitukset vaarallisten kemikaalien vähäisestä käsittelystä varastoinnista. Edellä mainittu asetus velvoittaa pelastusviranomaista myös suorittamaan 37 ja 38 §:n mukaiset käyttöönottotarkastukset vähäisen käsittelyn ja varastoinnin osalta. Käyttöönottotarkastusten jälkeen pelastusviranomainen suorittaa kemikaalikohteessa valvontasuunnitelman mukaisesti säännöllistä määräaikaista valvontaa. Alle ilmoitusrajan jäävä kemikaalien käsittely ja varastointi on kemikaalien säilytystä. Pelastusviranomainen suorittaa kemikaalien säilyttämisen valvontaa osana määräaikaista valvontatoimintaa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (myöhemmin TUKES) valvoo vaarallisten kemikaalien laajamittaista käyttöä ja varastointia. Pelastuslaitos pyrkii osallistumaan TUKES:n toteuttamiin määräaikaisiin valvontakäynteihin.

Pelastusviranomainen valvoo kemikaaliturvallisuuslain perusteella pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä ja luovutusta yksityiseen kulutukseen. Valvontaan liittyen pelastusviranomainen käsittelee toiminnanharjoittajien tekemät ilmoitukset, tekee tarvittavat päätökset sekä tarkastaa pyroteknisten tuotteiden varastoinnin ja myyntipisteet pääasiallisena myyntikautena 27.12.–31.12.

Mikäli pyroteknisiä tuotteita tai vaarallisia kemikaaleja käytetään erikoistehosteena yleisötapahtumassa, on siitä kemikaaliturvallisuuslain 81§:n mukaisesti tehtävä 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä ilmoitus pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen voi ilmoituksen perusteella määrätä erikoistehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia tai ehtoja aiotulle käytölle. Tarvittaessa pelastusviranomainen suorittaa tarkastuksen, jossa voidaan määrätä tarpeelliset rajoitukset ja ehdot. Pelastusviranomainen voi myös perustelluista syistä kieltää päätöksellään erikoistehosteiden käytön. Pyroteknisten tuotteiden käyttöön liittyen poliisin valtioneuvoston asetuksen 61 §:n mukaisesti on kuultava pelastusviranomaista saatuaan ilmoituksen ilotulitusnäytöksen järjestämisestä.

Lisäksi pelastusviranomainen suorittaa kemikaaliturvallisuuslain 39§:ssä säädetystä öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastukset. Maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset suoritetaan kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukaisesti. Tämä on asiakirjavalvontaa, joka suoritetaan pelastusviranomaiselle toimitettujen pöytäkirjajäljennösten perusteella.

Kemikaalivalvonnan epäsäännöllisten valvontatoimenpiteiden ja ohjauksen oletetaan lisääntyvän edelleen, sillä muun muassa biopolttoaineiden valmistus ja käyttö tulee lisääntymään. Uusien kohteiden lisäksi Keski-Suomessa on vanhoja vähäisen käsittelyn ja varastoinnin kohteita, joihin tehdään muutostöitä ja sen seurauksena uusi ilmoitus.

5.2.6. Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Pelastuslain 42 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen on onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimittava yhteistyössä muiden viranomaisten ja alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistuttava paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön. Yhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden

kehittämiseen muun muassa vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä.

Yhteistyötä voidaan pitää tehokkaana silloin, kun se on luonteeltaan säännöllistä ja suunnitelmallista sekä lähtökohdaksi on tunnistettu kaikki olennaiset toimijat. Yleisenä viranomaisten yhteistoimintamuotona on yhteistarkastusten tekeminen tarkoituksenmukaisissa kohteissa. Yhteistarkastuksissa tulee kiinnittää huomiota viranomaisten välisiin toimivalta-kysymyksiin. Pelastusviranomaista ei esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslainsäädännössä ole säädetty toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Näin ollen pelastusviranomaisen valvontatoimenpiteitä ei voi perustella maankäyttö- ja rakennuslain tai sen nojalla annettujen asetusten säädöksillä. Pelastusviranomaisen suorittamasta valvontatehtävästä (palotarkastuksesta) tulee aina tehdä oma valvontapöytäkirja.

Keski-Suomen pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisy tekee yhteistyötä ainakin seuraavien tahojen kanssa:

- **Hyvinvointialue-konserni** (organisaation sisäisesti); sosiaalitoimen palvelut, kotihoidon palvelut ja asumispalvelut
- **Kunnalliset viranomaiset**
 - **Ympäristöviranomaiset**; mm. yhteistyötarkastukset, kiinteistöjen jätehuollon turvallisuus, ravintolat ja öljysäiliöt
 - **Rakennusvalvontaviranomaiset**; operatiivisen pelastustoiminnan edellytykset, poistumisturvallisuus, pelastustoimen laitteet, rakenteellinen paloturvallisuus, yhteistyötarkastukset, tiedon vaihto
 - **Kuntien muut viranomaiset**; mm. sivistystoimi, kaavoitus
- **Valtion viranomaiset**

- **Turvallisuus ja kemikaalivirasto TUKES;** pelastustoimen laitteet, kemikaalivalvonta, kuluttajaturvallisuus (tuoteturvallisuus, yleisötilaisuudet, seikkailutoiminnan järjestäjät)
- **Polisi;** palontutkinta, yleisötilaisuudet, ilotulitusnäytökset, aselain valvonta, räjäytystyömaat
- **Aluehallintovirastot;** sosiaalihuollon palvelut, yleisötilaisuudet ja ravintolat
- **Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset;** patoturvallisuus
- **Valvira**
- **Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi;** mm. ratapihat
- **Huoltovarmuuskeskus;** YTS kohteet
- **Onnettomuustutkintakeskus**
- **Hätäkeskuslaitos;** hätäkeskukseen kytketyt laitteet
- **Puolustusvoimat;** puolustusvoimien hallinnassa olevien kohteiden valvonta
- **Muut toimijat**
 - Suunnittelijat ja rakennuttajat
 - Isännöitsijät
 - Tapahtumajärjestäjät
 - Järjestöt ja yhdistykset
 - Nuohoojat
 - Tarkastuslaitokset
 - Vakuutusyhtiöt ja Finanssialan Keskusliitto

5.2.6.1. Ilmoitukset ilmeisestä palonvaarasta tai muun onnettomuuden vaarasta

Pelastuslain 42 §:n 2 momentin mukaisesti toisen viranomaisen on virkatoimiensa yhteydessä havaitsemastaan tai muutoin tietoonsa saamastaan ilmeisestä palonvaarasta tai muun onnettomuuden vaarasta rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmoitettava mahdollisten salassa pitosäännösten estämättä asiasta alueen pelastusviranomaiselle.

Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Säädöksen tavoitteena on mahdollistaa eri viranomaisten järjestelmiin kertyvän tiedon sekä havaintojen välittäminen asiasta vastaavalle viranomaiselle siten, että tieto tallentuu ja velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen reagoimaan tarvittavalla tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ilmeiseen palonvaaraan sekä ilmeiseen muuhun onnettomuusriskiin reagointi on kyettävä käynnistämään viipymättä tiedon tullessa pelastusviranomaiselle. Tavoitteena on myös saavuttaa pysyviä tuloksia sopimalla käytänteistä, joilla vastaavien tilanteiden toistuminen on ennakoitavissa ja estettävissä.

Pelastuslain 42 §:n 2 pykälän tehokas soveltaminen edellyttää koulutusta ja ohjausta alueellisille ja paikallisille yhteistoimintaviranomaisille ja -tahoille. 42 §:n mukaiset ilmoitukset, paloriski-ilmoitukset, muilta viranomaisilta Keski-Suomen pelastuslaitokselle kirjataan valvontaohjelmistoon. Valvontaohjelmistoon kirjataan myös suoritettut toimenpiteet ja niihin osallistuneet tahot sekä esimerkiksi tarkastuksen kulku.

Väestö ikääntyy ja samaan aikaan pyritään tukemaan ikäihmisten asumista omassa kodissaan entistä iäkkäämmäksi. Lisäksi nuorten mielenterveyspalveluiden tarve ja syrjäytyneiden määrä yhteiskunnassa lisääntyy. Näillä muutoksilla on oletettava vaikutus asumisen turvallisuuteen. Paloriski-ilmoitusten odotetaan lisääntyvän siitäkin huolimatta, että viranomaisyhteistyötä asumisen turvallisuuden parantamiseksi kehitetään jatkuvasti.

5.2.6.2. Ilmoitukset nuohouksessa havaituista vioista

Pelastuslain 62 §:n mukaisesti nuohoojan velvollisuus on toimittaa pelastuslaitokselle ilmoitus, mikäli hän havaitsee tulisijassa tai savuhormissa sellaisia vakavia vikoja tai puutteita,

joista tulisijaa käytettäessä voi aiheutua tulipalon vaaraa. Mikäli nuohooja havaitsee vakavia puutteita, jotka vaarantavat nuohouksen turvallisen suorittamisen, on hänen toimitettava myös niistä havainnoista ilmoitus pelastuslaitokselle. Säädöksen tavoitteena on velvoittaa toimivaltainen viranomaisen reagoimaan tarvittavalla tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ilmoituksen saapuessa pelastuslaitokselle käynnistää pelastusviranomaisen tarvittavat valvontatoimenpiteet havaittujen puutteiden saattamiseksi kuntoon.

Vuonna 2023 pelastuslaitosten yhteistyönä on laadittu sähköinen nuohousvikailmoituksen lomake, joka on käytettävissä pelastustoimen yhteisen verkkosivuston kautta osoitteessa pelastustoimi.fi. Yhteisen lomakkeen laadinnan odotetaan vaikuttavan saapuvien lomakkeiden määrään ja pelastuslaitoksen on varauduttava vuonna 2024 ilmoitusten määrälliseen kasvuun.

5.2.7. Arvio epäsäännöllisen valvonnan suoritemääristä

Epäsäännöllinen valvonta 2024

Epäsäännöllinen valvonta	Arvio valvontakäyntien määrästä 2024 (lkm)
Ylimääräiset palotarkastukset	50
Yleisötilaisuuksien palotarkastukset	50
Jälkipalotarkastukset	50
Asuinkiinteistöjen palotarkastukset ja muut tarkastukset	700
Asiantuntijatehtävät; viranomaisyhteistyö maankäyttö ja rakentaminen	
- erityiset palotarkastukset	200
- Paloriski-ilmoitukset	
o Ylimääräiset palotarkastukset	100
o Jälkipalotarkastukset	100
Yhteensä	1250

Taulukko 4. Arvio epäsäännöllisen valvonnan valvontakäynneistä vuonna 2024

Asiakirjavalvonta	Arvio asiakirjavalvonnan suoritemääristä (lkm)
Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi	350
- Maankäyttö ja rakentaminen	
- Uusiutuvan energian muodot	
Pelastussuunnitelmat	70
Yleisötapauksien pelastussuunnitelmat	450
Paloteknisten laitteiden pöytäkirjat	400
Poistumisturvallisuusselvitykset	100
Paloriski-ilmoitukset	100
Yhteensä	1470

Taulukko 5. Arvio asiakirjavalvonnan suoritemääristä vuonna 2024

Kemikaalivalvonta 2024

Valvontatoimenpide	Valvonnan suoritteiden määrä 2024 (lkm)
Ilmoituksen johdosta tehtävät päätökset	100
Valvontakäynnit	150
Asiakirjavalvonta (mm. säiliöpöytäkirjat)	400
Yhteensä	650

Taulukko 6. Arvio kemikaalivalvonnan suoritemääristä vuonna 2024.

6. Valvonnan maksullisuus

Pelastuslaitos voi periä valvontasuunnitelmassa määritellyistä valvontatoimenpiteistä pelastuslain 96 §:n mukaisesti maksun. Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset ja muut valvontatehtävän edellyttämät toimenpiteet ovat Keski-Suomen pelastuslaitoksen alueella osittain maksullisia.

Tällaisia maksullisia valvontatoimenpiteitä ovat mm. yrityksiin ja laitoksiin sekä pelastussuunnitelmavelvollisiin asunto-osakeyhtiöihin suoritettavat erilaiset palotarkastukset, kemikaalilainsäädännössä pelastusviranomaiselle säädetyt veloitteet päätöksistä ja tarkastuksista sekä yleisötilaisuuksien palotarkastukset. Omakoti- ja vapaa-ajan asuinrakennuksiin mahdollisesti suoritettavat yleiset palotarkastukset ovat maksuttomia. Keski-Suomen pelastuslaitos noudattaa aluevaltuuston vahvistamaa palveluhinnastoa. Pelastuslain mukaisesti perittävän maksun suuruus voi olla enintään valvontasuoritteiden tuottamisesta aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrä. Palotarkastuksien maksun suuruus saattaa valtakunnallisesti vaihdella hieman pelastuslaitoksittain.

7. Valvonnassa käytettävät resurssit

7.1. Koulutus ja osaaminen

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttäviä toimenpiteitä saa suorittaa vain alueen pelastusviranomaiseksi määrätty pelastusviranomainen. Valvontatyötä tekeville henkilöille ei ole lainsäädännössä asetettu pätevyysvaatimuksia. Pelastuslaitos määrittelee tarvittavat pätevydet rekrytointivaiheessa.

Valtakunnallinen kehitystyö valvontatoiminnan laadun ja yhtenäistämisen kehittämiseksi on viime vuosina luonut paineita henkilöstön osaamisen kehitykseen. Onnettomuuksien ehkäisytyön laatutavoitteiden kasvaessa valtakunnallisesti on työn seurannan painopistettä

pyrittävä siirtämään määrällisten tavoitteiden arvioinnista enemmän kohti vaikuttavuuden ja laadun arviointia. Pelastuslaitoksen valvontatehtävissä edellytetään laajaa kokonaisturvallisuuden osaamista, joten pelastuslaitoksen tulee varautua tarjoamaan hyvä perehdytys ja kollegiaalinen tuki uusille työntekijöille. Perehdytyksen tueksi on vuoden 2023 aikana ryhdytty rakentamaan perehdytysuunnitelmaa, jonka ohjaamana uudet työntekijät pystyvät suorittamaan asteittain valvontatehtäviä osaamisen ja kokemuksen mukaisesti. Keski-Suomen pelastuslaitos on palvelutasopäätöksessään osoittanut 0,5 htv:n resurssin kohdennettavaksi sisäisen kouluttamisen ja valvontatoiminnan perehdytyksen kehittämiseen vuosien 2024-2027 aikana.

7.2. Resurssit

Valvontatehtävissä pyritään käyttämään tehokkaasti koko pelastuslaitoksen henkilöstöresursseja. Valvontavelvoitteen suorittamiseksi on tarkoituksenmukaista organisoitua siten, että valvontatoiminta kokonaisuudessaan pystytään suorittamaan pelastuslain vaatimusten mukaisesti laadukkaasti, säännöllisesti ja tehokkaasti. Laajan henkilöstön kaltaisessa toteutuksessa organisaatorakenne tuo haasteita valvontatoiminnan ohjaamiseen ja osaamisen hallintaan.

Valvontavelvoitteen toteuttaminen edellyttää käytännössä niin sanotun vastuuryhmän valvontatoiminnan palvelualueelle, joka Keski-Suomen pelastuslaitoksella muodostuu päätoimisesti valvontatyötä tekevstä henkilöstöstä. Valvontatoiminnan päätoimisella henkilöstöllä voi myös olla erilaisia vastuutehtäviä valvonnan kokonaisuuden toteuttamisessa ja valtakunnallisessa kehitystyössä osana pelastuslaitosten asiantuntijaverkostoja. Lisäksi valvontatoiminnan päätoimisella henkilöstöllä voi olla maakunnallisia, seutukunnallisia tai paloasemaryhmän vastuutehtäviä. Valvonnan vastuuryhmän lisäksi valvontatoiminnan tehtäviä suorittaa muu henkilökunta hyödyntäen tarvittavilta osin koko henkilöstön voimavaraa. Vuoden 2024 valvontasuunnitelmaa varten pelastuslaitoksen muusta henkilökunnasta valvontatoimintaan kohdennettua resurssia tarkasteltiin uudelleen ja

tarkennettiin. Uudelleen tarkastelun johtopäätöksenä käytettävissä oleva valvontatoimintaan kohdennettava resurssi laski 0,7 henkilötyövuotta.

Yritys- ja laitospöhteiden sekä julkishallinnollisten pöhteiden valvonnassa varaudutaan kehitteillä olevan valtakunnallisen arviointimenetelmän käyttöönottoon valtakunnallisesti yhdenmukaisella tavalla. Keski-Suomessa on käynnistetty vuonna 2022 siirtyminen uuden päivitetyin valvontaprosessin käyttöön, jonka päämääränä on lisätä asiakkaan oikeusturvaa ja edistää hyvän hallintotavan toteutumista valvontatoiminnassa. Viranomaisen kuulemismenettely on tarkentunut prosessin päivityksen myötä. Prosessin kehittyminen on lisännyt ajankäytön tarvetta yksittäisen valvontakohteen osalta ja aiheuttanut pelastusviranomaiselle resursointihaasteita niin valvontatehtävän toteuttamisessa kuin sisäisessä kouluttamisessa.

Vuoden 2023 valvontasuunnitelmassa resurssitarve tarkasteltiin tarvittavan resurssin ja käytössä olevan resurssin välisen poikkeaman johdosta uudelleen. Valvonnan lakisäätteisten tehtävien varmistamiseksi riskienhallinnan resurssit priorisoitiin uudelleen palvelutasotavoitteiden saavuttamiseksi. Uudelleen tarkastelun johtopäätöksenä pientalojen ja vapaa-ajan asuinrakennusten itsearviointin suorittamisväli muutettiin toistaiseksi voimassa olevana 5 vuodesta 10 vuoteen.

Valvontatyöhön vuosittain tarvittavien resurssien määrää arvioidaan suoritettavien toimenpiteiden lukumäärän perusteella. Muutokset esimerkiksi rakennuskannassa ja toimintaympäristössä sekä ennakoimattomien valvontatehtävien lukumäärä ja jälkivalvonnan toimenpiteet vaikuttavat valvontatyöhön tarvittavien resurssien määrään. Resurssien suorittemäärät perustuvat aiempien vuosien toteutuneisiin valvontatehtäviin sekä niistä muodostuneisiin henkilötyövuosiin.

Alla olevassa taulukossa on havainnollistettu tarvittavien henkilötyövuosien määrää vuodelle 2024.

Tehtävä	Suoritemäärä	Arvio htv
Valvontatyön johto ja suunnittelu		2,0
Asiantuntijatehtävät	2850	6,9
Yleinen valvontatoiminnan asiakaspalvelu ja neuvonta	1540	1,0
A1 - A6 kohteiden määräaikaiset valvontakäynnit	1320	6,0
A7 - A8 kohteiden valvontatoiminta	10140	5,0
Paloriski-ilmoitukset	105	2,0
Muu epäsäännöllinen valvonta	650	1,3
Kemikaalivalvonta	650	2,1
Palontutkinta	40	0,8
Erheelliset palohälytykset	380	1,2
Yhteensä:	17620	28,4

Taulukko 7. Vuoden 2024 laskennallinen tarvittavan resurssin määrä.

Alla olevassa taulukossa on havainnollistettu vuonna 2024 käytettävissä olevan resurssin määrää.

Käytettävissä oleva resurssi	Hlöä	%	Htv
Riskienhallintapäällikkö	1	25	0,25
Valmiuspäällikkö	1	10	0,1
Johtava palotarkastaja	1	100	1,0
Paloinsinööri	2	100	2,0
Palotarkastaja	5	100	5,0
Palotarkastaja	1	80	0,8
Yhteensä			9,15
Aluepalomestari	8	35	2,8
Palomestari P31 ja P32	10	40	4,0
Palomestari P30	8	40	3,2
Palomestari (päivätyö)	2	50	1,0
Ruiskumestari 24/7	4	25	1,0
Paloiesimiehet 24/7	16	25	4,0
Yhteensä			16,0
Yhteensä			25,15

Taulukko 8. Vuonna 2024 käytettävissä oleva resurssi

LIITE 1: Valvontavälien määrittäminen A1 - A6 valvontakohteissa

Taulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet

Valvontakohdeluokkaan A1 kuuluvat kohteet, jotka ovat ympäri vuorokautisessa käytössä. Valvontavälejä määritettäessä on huomioitava, että kiinteistöissä yöpyvät eivät vastaa kohteen turvallisuudesta.

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Keskus sairaalat, muut sairaalat		12 ¹⁾						
Terveyskeskuksen vuodeosastot		12 ¹⁾						
Terveydenhuollon erityislaitokset, muut terveydenhuollon rakennukset (vain päiväkäytössä)					48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset		12 ¹⁾		36 ⁶⁾				
Palvelutalot								
- Sprinklattu				36 ²⁾				
- Sprinklaamaton		12 ²⁾						
Tuettu asuminen ja muut vastaavat poistumisturvallisuusselvitysvelvolliset kohteet			24 ²⁾					
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympäri vuorokautiset päiväkodit								
- Vankilat		12		36 ³⁾				
- Lasten- ja nuorisokodit			24					
- Ympäri vuorokautiset päiväkodit			24					
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikerakennukset			24					
Vuokrattavat lomamökit ja osakkeet				48 ⁴⁾			96 ⁵⁾	
- Leirintäalueet					48			
Asuntolat, muut asuntolarakennukset						60		
1) Valvontaväli on tiheämpi, mikäli kohteessa ei ole automaattista sammutuslaitteistoa 2) Valvontaväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuusselvityksen päivittämisen yhteydessä 3) Avovankilat 4) Yritystoimintaa, välitysfirmit 5) Pienemmät kokonaisuudet, esim. valvontaa ja ohjeistusta kirjeitse 6) Kohde on suojattu automaattisella sammutuslaitteistolla								

Taulukko A2. Opetusrakennukset ja päiväkodit

Valvontakohteluokkaan A2 kuuluvat kohteet, jotka ovat ainoastaan päiväkäytössä.

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Päiväkodit								
- Alle 25 paikkaiset						60		
- 25 - 100 paikkaiset				36				
- Yli 100 paikkaiset			24					
Yleissivistävät oppilaitokset		12						
Keskiasteen oppilaitokset			24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset					48			
Muut opetusrakennukset (mm. kansanopistot yms.)						60		

Taulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilat

Valvontakohdeluokkaan A3 kuuluvat kohteet, joissa on satunnaisesti kävijöitä, joille poistumisen hahmottaminen voi olla vaikeaa. Kohteen toiminnasta ja turvallisuudesta vastaavat eivät välttämättä ole aina paikalla.

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset								
- Alle 400 m ²								120
- 400 - 2499 m ²					48			
- 2500 - 9 999 m ²			24					
- 10 000 m ² tai enemmän		12						
Anniskeluravintolat								
- Alle 50 asiakaspaikkaa							96	
- 50 - 500 asiakaspaikkaa				36				
- Yli 500 asiakaspaikkaa		12						
Ruokaravintolat ¹⁾								120
Teatteri- ja konserttirakennukset								
- Korkeintaan 300 asiakaspaikkaa					48			
- Yli 300 asiakaspaikkaa		12						
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset								
- Kirjastot ja museot						60		
- Näyttelyhallit			24					
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset					48 ²⁾			
Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset						60 ²⁾		
- Jäähallit		12						
Liikenteen rakennukset								
- Lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat		12						
- Muut liikenteen rakennukset ³⁾						60		
1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun								
2) Tilan sallit maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa valvontaväliin								
3) Esim. Maanalaiset pysäköintihallit, ei yksittäiset autokatokset								

Taulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennukset

Valvontakohdeluokkaan A4 kuuluvat kohteet ovat pääosin työpaikkarakennuksia, joiden tilat ja toiminnot ovat yleensä tiloissa oleville tuttuja.

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Energiatuotannon rakennukset ¹⁾								
- Alle 1 000 m ²						60		
- 1 000 m ² tai enemmän			24					
Infrastruktuurin kannalta merkittävät ²⁾		12						
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset ³⁾								
- Alle 1 000 m ²						60		
- 1 000 - 4 999 m ²			24					
- Yli 5 000 m ²		12						
Teollisuus- ja pienteollisuusrakennukset ³⁾								
- Alle 1 000 m ²								120
- 1000 m ² tai enemmän			24					
Varistorakennukset ³⁾								
- Alle 1 000 m ²								120
- 1 000 - 9 999m ²					48			
- 10 000 m ² tai enemmän			24					
<p>1) Myös tuulivoimalat ja tuulivoimapuistot luetaan energiatuotannon rakennuksiksi. Lähtökohtainen tarkastusväli 60 kk.</p> <p>2) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Sekä YTS-kohteiden huomioiminen, kuten esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne.</p> <p>3) Palovaarallisuusluokka ja varastoitavien tavaroiden ja tuotteiden vaihtuvuus on otettava huomioon esim. Satamissa ja logistiikkakeskuksissa.</p>								

Taulukko A5. Maatalouden tuotantotilat

Valvontakohdeluokkaan A5 kuuluvat kohteet, joissa on tyypillisesti paljon eläimiä ja elintarvikkeiden tuotantoa. Ympäristöluparajat ovat viitteelliset Keski-Suomessa, koska osassa kohteita ympäristöluvan kriteerit eivät korreloi parhaalla mahdollisessa tavalla paloturvallisuusriskien kanssa. Tämän vuoksi ympäristönsuojeluasetuksen tilakohteisten eläinmäärien lisäksi noudatetaan myös riskeihin perustuvaa arviointia aiempien vuosien

kokemusten perusteella. Tilakohtaisista viljankuivaamoista ei muodosteta erillistä tarkastuskohdetta Keski-Suomessa.

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa		12						
Kohde on ilmoitusvelvollinen (kunta) ²⁾						60		
Erilliset viljankuivaamorakennukset ¹⁾				36		60		
- Muut maatalouden tuotantorakennukset ²⁾		Tapauskohtainen harkinta						
1) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, valvontavälin lähtökohta on 36 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon valvontavälin lähtökohta on 60 kk. Käyttöaste tiuhentaa tai harventaa valvontaväliä. 2) Kohteilla, joilla on kunnan ympäristölupa ja kohteet, jotka luokitellaan luokkaan: muut maataloustuotantorakennukset käytetään valvontavälin määrittelyssä ympäristösuojeluasetuksen mukaisia tilakohtaisia eläinmääriä.								

Taulukko A6. Muut rakennukset

Valvontakohteiden A6 -luokkaan kuuluvat muut kohteet, joissa henkilö-, omaisuus- ja ympäristöriskit edellyttävät tarkempaa riskitarkastelua. Kansallisesti arvokas kulttuuriomaisuus on inventoitu Haag -listassa. Haag -inventointiluettelo on luonteeltaan viranomais selvitys, joka on tarkoitettu ensisijaisesti viranomaisten käyttöön normaaliolojen riskienhallintaa ja poikkeusoloja koskevaa valmiussuunnittelua varten. Inventointiin on sisällytetty tieteellisesti, taiteellisesti tai historiallisesti arvokasta kiinteää ja irtainta kulttuuriomaisuutta. Pelastustoimea koskevassa lainsäädännössä kulttuurihistoriallisesti arvokkaina huomioitavia kohteita ovat Haag-inventoinnin kohteet sekä kaavoituksella maankäyttö- ja rakennuslain säädöksiin perustuen suojellut ja erityislaeilla suojellut kohteet. Pelastuslain tarkoittaman omatoimisen varautumisen ulkopuolelle jäävät kuitenkin Haag -inventoinnin kohteista muinaisjäännökset ja muistomerkit. Vaarallisten kemikaalien varastointia ja käsittelyä harjoittavat kohteet luokitellaan Keski-Suomessa tähän, mikäli muissa luokissa ei käyttötarkoitusta kuvaavaa tyyppiä.

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Toimisto- ja työpaikkatilat								120
Palo- ja pelastustoimen rakennukset						60		
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen ¹⁾						60		
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat								
- Kylmät jakeluasemat, ei rakennuksia				36				
- Jakeluasemat, esim. liikennemyymälät			24					
Seveso-kohteet ja muut vastaavat								
- Turvallisuusselvityslaitos		12						
- Toimintaperiaatelaitos		12						
- Lupalaitos			24					
- Ilmoituslaitos				36				
- Kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ²⁾		12						
Turvetuotantoalueet		12						
- Alle 40 ha				36				
Kulttuurihistoriallinen rakennus		Tapauskohtainen harkinta						
- Haag -listan rakennukset ³⁾								
- Muut kohteet ⁴⁾								
Muut rakennukset ja kohteet ⁵⁾		Tapauskohtainen harkinta						
Alle 100 m liikennetunnelit						60		
<p>1) Esim. automaattisella paloilmoittimella suojatut autohallit</p> <p>2) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat. Logistiikkakeskusten ja maaliikenneterminaalien valvontaväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta.</p> <p>3) Kansallista kulttuuriomaisuutta edustavat rakennus- ja kokoelmakohteet, jotka on nimetty Haagin yleissopimuksen mukaisessa toistaiseksi vahvistamattomassa luettelossa.</p> <p>4) Kulttuurihistorialliset rakennus- ja kokoelmarakennukset, joiden valvontaväliä ei ole määritelty luokissa A1 - A5.</p> <p>5) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen, liikennetunnelit</p>								

LIITE 2 Valvontavälien määrittäminen A7 - A8 valvontakohteissa

Taulukko B1. Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennukset

Ohjeellinen valvontaväli	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120kk
Asuinrakennukset yleensä ¹⁾								120
Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset ^{1) 2)}						60		
Erityisryhmien asuinrakennukset ³⁾				36				
Vapaa-ajan asuinrakennukset ⁴⁾								120

1) Valvonta perustuu keskeisesti paloturvallisuuden itsearviointiin ja sen tuloksiin perustuen kohdennettavaan turvallisuusviestintään ja valvontatoimenpiteisiin.

2) ASuinrakennukset, jotka sisältävät liiketiloja, esim. kivajalkamyymälät ja ravintolat, tarkastetaan rakennuksen A1 - A6 luokkiin kuuluvien käyttötapojen valvontavälin perusteella.

3) Kohdetyypin luokkaan kuuluu sellaiset asuinrakennukset, joissa asukasvalvonnan peruste on ikä tai muu ominaisuus, jossa asumisen riskit arvioidaan olevan tavanomaista asumista suurempi. Luokkaan voidaan ryhmitellä myös pientaloja, joissa arvioidaan riskiperusteisesti olevan tarvetta tiheämmälle valvontavälille.

4) Valvonta perustuu keskeisesti paloturvallisuuden itsearviointiin ja sen tuloksiin perustuen kohdennettavaan turvallisuusviestintään ja valvontatoimenpiteisiin.